

जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी
मोराणे, जिल्हा धुळे या सूतगिरणीस
पुनर्वसन कर्ज मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पुकर्ज-२१२०/प्र.क्र.०६/टेक्स-१ (ब)
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : १४ सप्टेंबर २०२३

वाचा :-

१. शासन निर्णय, कृषी व सहकार विभाग क्र.८४८५/ सीआर २६२/८-सी, दि.२६.३.१९८७.
२. शासन निर्णय क्र. सूतगि-१०११/प्र.क्र.१३८/टेक्स-१ब, दि.०४.११.२०११.
३. शासन निर्णय क्र.: बैठक-१५१६/प्र.क्र.६०/टेक्स-१(अ), दिनांक २०.०७.२०१८.
४. आयुक्त (वस्त्रोद्योग) नागपूर यांचे पत्र क्रमांक कार्या. ६(१)/ सूतगि/पुनर्वसन कर्ज/ १९९/ २०२०, दि. १०.१.२०२०.
५. आयुक्त (वस्त्रोद्योग) नागपूर यांचे पत्र क्रमांक कार्या. ६(१)/ सूतगि/पुनर्वसन कर्ज/ २९१४/ २०२०, , दि. ०१.०९.२०२०.
६. आयुक्त (वस्त्रोद्योग) नागपूर यांचे पत्र क्रमांक कार्या. ६(१)/ सूतगि/पुनर्वसन कर्ज/ ३४३२/ २०२२, दि. २७.०६.२०२२.

प्रस्तावना :-

राज्यातील उत्पादनाखाली असलेल्या सूत गिरण्यांना पुनर्वसनासाठी थकीत वैधानिक देणी व इतर आर्थिक अडचणी सोडविण्यासाठी, शासनाकडून कर्ज रुपाने आर्थिक सहाय्य मंजूर करण्यात येते. त्यानुसार शासनाच्या संदर्भाधीन दिनांक २६.३.१९८७ च्या निर्णयानुसार निर्धारित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार सहकारी सूतगिरण्यांना पुनर्वसन कर्ज मंजूर करण्यात येते.

जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे ही सहाव्या पंचवार्षिक योजना काळात उभारणी केलेली सहकारी सूतगिरणी आहे. वस्त्रोद्योग क्षेत्रातील मंदीमुळे व तत्कालीन वाढीव व्याज दराच्या बोजामुळे गिरणी आर्थिक अडचणीत आहे. गिरणीने थकीत केलेल्या वित्तीय संस्थांकडील देणी भागविण्याकरीता गिरणीला शासकीय कर्ज यापूर्वी देण्यात आले आहे. सदर कर्जाची गिरणीने परतफेड केलेली नाही. सदर कर्जाची परतफेड करण्यासाठी सूतगिरणीची उत्पादन क्षमता व सूताचा दर्जा सुधारणे आवश्यक आहे. कोविडमुळे एकूणच वस्त्रोद्योग अडचणीमध्ये आलेला असल्यामुळे तसेच सदर सूतगिरणीमध्ये काम करणाऱ्या कामगारांच्या रोजगाराचा प्रश्न पाहता, सदर सूतगिरणीची वैधानिक देणी व खेळते भागभांडवलाकरीता एक विशेष बाब म्हणून गिरणीस पुनर्वसन कर्जाची आवश्यकता आहे. याबाबी व आयुक्त (वस्त्रोद्योग), नागपूर यांचा अहवाल लक्षात घेता जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या गिरणीची सूतगिरणीची वैधानिक देणी व खेळते भागभांडवलाकरीता गिरणीला पुनर्वसन कर्ज स्वरूपात अर्थसहाय्य करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षात जुलै, २०२३ मधील पावसाळी अधिवेशनामध्ये बाब क्रमांक २५३ अन्वये संबंधित लेखाशीर्षामध्ये रुपये ५.०० कोटी

इतकी रक्कम पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध झालेली आहे. सदर पुरवणी मागणीद्वारे उपलब्ध असलेल्या तरतूदीमधून जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या सूतगिरणीस पुनर्वसन कर्ज उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :-

जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या गिरणीची सूतगिरणीची वैधानिक देणी व खेळते भागभांडवलाकरीता रु.५,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी फक्त) इतकी रक्कम पुनर्वसन कर्ज म्हणून मंजूर करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे..

२. शासन निर्णय, कृषी व सहकार व विभाग दि.२६.३.१९८७ मधील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून तसेच खालील अटी शर्तीच्या अधिन राहून सदर पुनर्वसन कर्ज मंजूर करण्यात येत आहे. तसेच पुनर्वसन कर्जाबाबत शासन भविष्यात वेळोवेळी ज्या अटी /शर्ती विहित करतील त्याही गिरणीवर बंधनकारक राहतील.

- १) आयुक्त (वस्त्रोद्योग), नागपूर यांनी या आदेशान्वये जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या सूतगिरणीस प्राप्त होणारी पुनर्वसन कर्जाची रक्कम रु. रु.५,००,००,०००/- ज्या प्रयोजनार्थ घेतलेली आहे, त्याच प्रयोजनार्थ खर्च करावी. अन्य इतर कोणत्याही कारणास्तव सूतगिरणी खर्च करणार नाही यावर नियंत्रण ठेवावे व संबंधित बँकेच्या शाखा व्यवस्थापक यांना त्यानुसार सूचना देण्यात याव्यात. तसेच शासकीय भाग भांडवलाची व बिनव्याजी कर्जाची परतफेड विहित वेळेत गिरणीमार्फत होईल यासाठी आवश्यक असलेली सर्व दक्षता आयुक्त (वस्त्रोद्योग), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी घ्यावी.
- २) प्रस्तुत गिरण्यासंदर्भात शासन निर्णयामधील तरतुदीनुसार वसुलीबाबत काटेकोरपणे कार्यवाही आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी करावी.
- ३) दिनांक २०.०७.२०१८ च्या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी सदर सूतगिरणीच्या विद्यमान संचालक मंडळाकडून, प्रस्तुत शासन निर्णयाद्वारे वितरीत होणाऱ्या रक्कम रु. ५,००,००,०००/- इतक्या रकमेच्या १०% इतक्या वैयक्तिक मत्तेचे तारण मिळवावे. जोपर्यंत असे वैयक्तिक तारण प्राप्त होणार नाही, तोपर्यंत प्रस्तुत वितरीत रक्कम गिरणीस खर्च करता येणार नाही, तसेच तोपर्यंत या आदेशाद्वारे मंजूर केलेल्या रकमेवर सूतगिरणीस अधिकर्ष (overdraft) काढून रक्कम खर्च करता येणार नाही असे बंधन आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी संबंधित बँकेवर घालावे. याबाबत आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी काटेकोरपणे व तातडीने कार्यवाही करावी.
- ४) प्रस्तुत सूतगिरणीच्या संचालक मंडळाची निवडणूक झाल्यास, नवनियुक्त संचालक मंडळास ३ महिन्यांच्या आत वैयक्तिक मालमत्तेचे तारण द्यावे लागेल. नवनियुक्त संचालक मंडळाने असे तारण दिल्यानंतरच पूर्वीच्या संचालक मंडळाचे वैयक्तिक तारण

- मुक्त करण्यात येईल अशी सुधारणा संस्थेच्या Bye-Laws मध्ये करण्याची कार्यवाही आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी करावी.
- ५) गिरणीस प्राप्त झालेल्या पुनर्वसन कर्जाची गिरणी योग्य प्रकारे विनियोग करते किंवा नाही, याबाबत आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी नियंत्रण ठेवावे.
- ६) खरेदी विषयक प्रक्रिया अद्यावत उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचा शासन निर्णय क्र. भांखस २०१४/प्र.क्र.८२/ भाग-III/उद्योग-४, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतुदीनुसार करण्यात यावी.
- ७) आयुक्त (वस्त्रोद्योग) यांनी या आदेशान्वये वितरीत होणारी रक्कम इतर कोणत्याही कारणास्तव खर्च करणार नाही यावर नियंत्रण ठेवावे व संबंधित बँकेच्या शाखा व्यवस्थापक यांना त्यानुसार सूचना देण्यात याव्यात. तसेच पुनर्वसन कर्जाची परतफेड विहित वेळेत गिरणीमार्फत होईल यासाठी आवश्यक असलेली सर्व दक्षता आयुक्त (वस्त्रोद्योग), वस्त्रोद्योग आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांनी घ्यावी.
- ८) शासनाने सूत गिरणीस ज्या उद्देशासाठी कर्ज मंजूर केलेले आहे, त्या उद्देशांच्या पूर्तीसाठी सर्व कर्जाचा विनियोग करावा.
- ९) कर्जाच्या विनियोगाचा बाबवार तपशिल कर्जाची रक्कम मिळाल्यापासून ३ महिन्यांचे आत प्रमाणपत्रासह सादर करावा.
- १०) मंजूर केलेल्या कर्जाचा दुरुपयोग केल्याचे आढळून आल्यास सदरहू कर्ज त्यावरील व्याजासहित एकमुक्त वसूल करण्यात येईल.
- ११) निर्दिष्ट केलेल्या उद्देशाशिवाय, इतर बाबींसाठी कर्जाच्या रक्कमेचा विनियोग करावयाचा असल्यास, त्यासाठी शासनाची, आयुक्त (वस्त्रोद्योग), नागपूर यांची पूर्व परवानगी घ्यावी.
- १२) सदर कर्जावर वितरणाच्या तारीखेपासून **१३ टक्के प्रमाणे व्याज** आकारले जाईल.
- १३) गिरणीचे उत्पादन सुरु असल्यास सदरच्या कर्जाची, संस्थेने, प्रत्यक्ष कर्ज मंजूर केलेल्या तारखेपासून १ वर्षानंतर, पाच समान वार्षिक हप्त्यात, त्यावरील व्याजासह, परतफेड करावी.
- १४) गिरणीचे उत्पादन कर्ज वितरणाचे वेळी बंद असल्यास, गिरणीचे उत्पादन पूर्ववत सुरु झाल्याचे तारखेपासून एक वर्षानंतर, प्रतिवर्षी एक याप्रमाणे सदर कर्जाची परतफेड, त्यावरील व्याजासह, पाच वार्षिक समान हप्त्यांत करावी. त्यानंतर कर्ज अगर व्याज भरण्यास संस्थेने कसूर केल्यास, कसूर केलेल्या तारखेपासून प्रत्यक्ष रक्कमा भरणा केलेल्या तारखेपर्यंत **१८% प्रमाणे दंडव्याज** भरावे लागेल.
- १५) उत्पादनांत असलेल्या संस्थेने कर्ज अगर आज भरण्यात कसूर केल्यास, प्रत्यक्ष भरणा करण्यांत कसूर केलेल्या तारखेपासून, प्रत्यक्ष भरणा केलेल्या तारखे पर्यंत, प्रतिशत १८ टक्के प्रमाणे दंडव्याज भरावे लागेल.

१६) संस्थेने जवळच्या कोषांगारात कर्जाचे हप्ते खालील अर्थशीर्षाखाली भरावे. “उपशीर्ष वर्गीकरण” ६४२५ सहकारासाठी कर्ज, १०८- इतर सहकारी संस्थांना कर्ज, (००)(०७) सहकारी कर्जाई गिरण्यांना कर्ज (६४२५५२०८०१).

१७) कर्जावरील व्याज खालील अर्थशीर्षाखाल जमा करावे :-

“मुख्य शीर्ष ००४९ - व्याज सहकारी संस्थांकडून मिळालेले व्याज (दहा) सहकारी कर्जाई गिरण्या, संगणक संकेतांक (००४९१२१९०१ (०१) (१०)”

३. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर केलेल्या पुनर्वसन कर्जाची रक्कम रु.५,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी फक्त) इतकी रक्कम जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या सहकारी सूतगिरणीच्या पंजाब नॅशनल बँक , ४ थी लेन, धुळे ४२४००१ येथील चालू खाते क्रमांक. ०१३९००८७००००५८७२ IFSC CODE- PUNB००१३९०० मध्ये RTGS द्वारे जमा करावी.

४. जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या सूतगिरणीची सूतगिरणीची वैधानिक देणी व खेळते भागभांडवलाकरीता देण्यात येणाऱ्या पुनर्वसन कर्ज या अर्थसहाय्याचा दुरुपयोग केल्यास, संस्थेच्या संचालक मंडळावर कायदेशीर कारवाई करण्यात येईल व संस्थेला दिलेले अर्थसहाय्य एकरकमी वसूल करण्यात येईल. तसेच अशा प्रकरणी संबंधित संचालक मंडळास व्यक्तिशः जबाबदार धरण्यात येईल. त्यामुळे गिरणीच्या संचालक मंडळाने गिरणीच्या खर्चावर कडक नियंत्रण ठेवावे व अनावश्यक खर्च टाळावा.

५. वित्त विभाग, परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३ अन्वये, “५५- कर्ज व अग्रिम ” या बाबीखालील खर्च करण्यास विभागास अधिकार प्राप्त झाले असून सदर परिपत्रकातील परिच्छेद ६ ते १६ मधील तरतुदी या प्रकरणी लागू नाहीत. परिच्छेद १७ ते १९ मधील तरतुदी या प्रकरणी लागू असून सदर तरतुदींची सदर प्रकरणी खालीलप्रमाणे पूर्तता होत आहे. परिच्छेद १७ मध्ये नमूद केलेल्या उक्त परिपत्रकातील परिशिष्टातील अनु.क्र.९ नुसार खालीलप्रमाणे पूर्तता होत आहे.

१) योजनेस प्रशासकीय मान्यता देणे :- या सूतगिरणीचा सहाय्या पंचवार्षिक योजनेत शासन अर्थसहाय्यासाठी समावेश करण्यात आला आहे. तसेच सूतगिरणीच्या प्रकल्प अहवालास राज्यस्तरीय समितीची मान्यता घेण्यात आली आहे.

२) निधी वितरण शासन निर्णयातील अटी व शर्तीची पूर्तता झाल्यानंतरच होणार आहे - होय.

३) यापूर्वी वितरीत केलेल्या ७५% निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र - सादर केले आहे.

४) यापूर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने लेखापरीक्षक/ महालेखापाल यांच्याकडून कोणतेही गंभीर आक्षेप नाहीत. - नाहीत.

५) निधी लाभार्थ्यांच्या थेट खात्यात जमा होणार आहे - होय.

- ६) वस्तु खरेदी करण्यापूर्वी खरेदी केलेल्या अशा वस्तुंची नोंद Dead Stock रजिस्टर मध्ये घेण्यात आली असून त्याचा योग्य वापर झाला असून त्या पडून नाहीत, याचे प्रमाणपत्र - लागू नाही.
- ७) यामधून खरेदी होणार असल्यास प्रत्यक्ष वस्तु प्राप्त झाल्यानंतरच संबंधितांना देयक अदा केले जाणार आहे. - लागू नाही.
- ८) आवश्यक त्या ठिकाणी नियोजन विभाग/सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग/ आदिवासी विकास विभाग यांची निधी वितरणास सहमती आहे.- नियोजन विभागाची सहमती आहे.
- ९) प्रस्तुत योजनेत कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. - नाही.
- १०) निधी स्वीय प्रपंजी लेखा अथवा बँक खात्यात जमा न करता खर्च केला जाणार आहे - होय
६. वित्त विभाग, परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३ अन्वये, “५५- कर्ज व अग्रिम ” या बाबींतर्गत सदर परिपत्रकातील सूचनेनुसार नियोजन व वित्त विभागाने सहमती दर्शविलेली आहे.
७. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर आलेल्या रु.५,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी फक्त) इतक्या पुनर्वसन कर्जाची रक्कम मागणी क्रमांक - व्ही-५ , लेखाशीर्ष ६४२५ सहकारासाठी कर्ज- (०४) सहकारी सूत गिरण्यां (०४) (०३) सहकारी सूत गिरण्यांचे पुनर्वसन सहकारी सूत गिरण्यांना कर्ज (कार्यक्रम) (६४२५ ०२१५), “५५ कर्ज व आगाऊ रकमा” या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षात उपलब्ध झालेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.
८. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर करण्यात आलेली रु.५,००,००,०००/- (अक्षरी रुपये पाच कोटी फक्त) इतकी पुनर्वसन कर्जाची रक्कम जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे या सहकारी सूतगिरणीच्या नावाने अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई येथून आहरीत करून सूतगिरणीच्या पंजाब नॅशनल बँक , ४ थी लेन, धुळे ४२४००१ येथील चालू खाते क्रमांक. **०१३९००८७००००५८७२ IFSC CODE PUNB००१३९००** मध्ये RTGS वितरीत करण्याची कार्यवाही करण्याकरीता श्री.सु. पु. पांगारकर, कार्यासन अधिकारी (रोखशाखा), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२ यांना “आहरण व संवितरण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच, श्री. श्रीकृष्ण पवार, उप सचिव (सूतगिरणी), (४०००९), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२ यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
९. हा शासन निर्णय, नियोजन विभागाच्या सहमतीने व वित्त विभागाचा अनौ.संदर्भ क्र.५२८/२०२३, दिनांक ४.९.२०२३ अन्वये मिळालेल्या मान्यतेस अनुसरून तसेच वित्त विभाग, परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३ अन्वये, विभागास प्राप्त झालेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०९१४१८५५९३१०२ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीकृष्ण पवार)
उप सचिव , महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१ मुंबई / महाराष्ट्र-२, नागपूर
२. महालेखापाल, (लेखापरीक्षा) महाराष्ट्र-१ मुंबई / महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. सचिव (वस्त्रोद्योग) यांचे स्वीय सहाय्यक, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
४. कार्यासन अधिकारी (रोखशाखा) (४ प्रतीसह), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. अवर सचिव, १७-स, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. वित्त विभाग, व्यय-२ / अर्थसंकल्प- १३, मंत्रालय, मुंबई-३२.
७. नियोजन विभाग, कार्यासन -१४३१, मंत्रालय, मुंबई-३२.
८. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. आयुक्त (वस्त्रोद्योग) , वस्त्रोद्योग आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
१०. प्रादेशिक उप आयुक्त, वस्त्रोद्योग, औरंगाबाद
११. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, धुळे
१२. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
१३. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
१४. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई (२ प्रती)
१५. शाखा व्यवस्थापक, पंजाब नॅशनल बँक , ४ थी लेन , धुळे ४२४००१.
१६. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी वस्त्रोद्योग महासंघ मर्यादित, वकील हाऊस, मुंबई
१७. चेअरमन, जवाहर शेतकरी सहकारी सूतगिरणी मोराणे, जिल्हा धुळे
१८. निवडनस्ती (टेक्स १-अ).